

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	60 f.	Vidéken:	1 K -
1 óra:	1 K 80	1 óra:	3 -
3 óra:	3 - 60	3 óra:	6 -
1 évre:	7 - 20	1 évre:	12 -

Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Májor Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 5 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.
Telefón 208.

Egyes szárok kaphatók: a Jóhívtőkádszékben.

A RENDSZER.

A lezajlott közgyűlés legkevésbé örömdetes dolgokat tudatott meg a nagyközön-séggel. A város bizottsági tagjai sok kifogásolni valót találtak az adminisztrációban, több ügykezeléssel nincsenek megelégedve. A közgyűlés megfontolta a gravámeneket s eredményképpen arra jutott, hogy ezeknek a panaszkodó bizottsági tagoknak igazuk van, hogy a kifogások nem ráto-gások, hanem valóságok. Vét-kes mulasztások ugyan nem történtek, így állapította meg a közgyűlés, de hiba van, azt elismeri maga a polgármes-ter is.

Egy másik szintén elszor-morító jelenség, amely a köz-gyűlésen hasonlóképpen kife-jezésre jutott és tapasztalni lehetett, hogy a város egyes adminisztrátorai közé az egye-netlenség úszke belopódzott, a kollegiális viszony helyett a gyűlölködés lépett fel, amely

néha a késhegyig megy a sze-mélyes ellenségeskedés miatt.

Természetesen a bajok or-vosolva lesznek, erre ígéretet is kaptunk, sőt a mostani ál-lapotoknak okáról is adtak tel-világosítást. A rendszer rossz, új rendszer kell s akkor a nem vétkes mulasztások sem fognak előfordulni. A mostani hibák még a régi rendszer bűnel, amelyektől még nem szabadulhatott meg a város. Valahogyan így mondták a közgyűlésen. Hát olyan ször-nyűség volt a régi, hogy évtized kell hozzá, mire min-den kelevényt ki lehet égetni? Vagy hát mikor szűnt meg a régi rendszer, hogy még mindig annak számlájára lehet elkönyvelni az esetleges bajt?

Pestről hoztunk embert, aki megtanítja a jobb rendszert, amelynél a most elhangzott panaszok nem fognak ismét-lődni. És el is hisszük, mert így illik. De vajjon ez az új rendszer a széthuzás és caye-netlenkedés szellemét is meg-szűnteti-e? Mert ez felette ki-

vánatos lenne. Nálunk váll-vétett munkára volna szükség s, akkor talán még a régi rend-szer mellett is kevesebb volna a hiba, amely ha nem is vét-kes, de azért hiba marad. (:)

Vörös terror a DV. műhelyben.

Több alkalommal megemlé-keztünk már arról a hallatlan igaztársról, amit néhány megbom-lott jakabhajcsár végbevisz a helybeli déliavasuti műhely mun-kásai közt. Ennek a terrornak eredménye, hogy a munkások mint halálos ellenségek néznek egymással szembe. Vannak ugyanis a mételeytől meg nem fertőzött vagy a szociáldemokr-ácia vallásellenes ostobaságai-ból kigyógyult önálló gondol-kodású munkások, akik nem tudják megérteni, hogy miért kelljen okvetlenül vallástalaná-nn lenni annak, aki a munkások jogaiért küzdeni akar s miért kelljen a vallásgunyoló és min-den tisztességet nélkülöző pi-szoklapokat füstá családai ottho-

nukba beengedni s még meg is fizetni, amiért azok ott az er-kösi pestis bacilusait szétá-rasztják.

Hogy a munkások közt akad néhány erőszakos vigéc, aki a szennylopok erőtelisével állandó izgalomban tartja a kedélyeket, az könnyen érthető, mert his-szen az illetők gonosz munká-jukért jutalékban részesülnek.

A vigécek legutóbbi stílije a következő:

Tudni kell, hogy a Dv. mű-hely munkásait csak a felvétel-től számított 3 év után végle-gesítik.

Minden munkás nagy remény-kedéssel várja ezt a véglegesítést, amely számára biztos exis-tenciát, fizetéstöbbletet, nyugdí-ját s egyéb előnyöket jelent. Most is egész sereg munkás állt a véglegesítés előtt. A vi-géc mindenből rebachot csinál és bizony nem igen válogatós az eszközökben — hát még ha az a vigéc a vörösök főhajtója is, akkor meg épen mindenre képes. Így történt ez esetben is. A munkások közt levő vörös fogdmegek összehívták a vég-legesítés előtt álló munkásokat a Lövölde-u. 8. sz. a. levő élelmezési raktár padlására és sok egyéb vörös maszlag

A deportáltak.

Írta: Agoston Mihály.
(Folytatás.)

Ismétlem azonban, hogy a meg-javultak száma az óriási deport-arányában elenyészően csekély: mindössze két-három százalék. A többi megmarad csak olyan javít-hatatlan megrogzott gonosztevőnek, amelyen a deportálás előtt volt. A deportálás abszolúte nem változtat rajta semmit, sőt még inkább elrontja, mert módot nyújt neki ott a telepen újabb bűncselekmények elkövetésére: pl. lopás, szemérem elleni bűncselekmények stb.

Mindezekből tehát látnivaló, hogy a francia kolóniákra számított gon-szosztevők, a deportálás, illetve a kényszermunka módszerével meg-nem javíthatók s egyáltalában vég-leges ártalmatlanná tételükről szó sem lehet. A francia igazságszolgá-ltatás azon elve, mely a deportál-takkal szemben inkább a védő teó-riára helyezkedik mint a szigorú, de emberies bánásmódra, fiaskót vallott. A francia védő teória hivel-

nek a veresége ezzel még nem tel-jes. A legnevesebb francia jogászok a legerélyesebben sürgetik a fegy-ház rendszer visszaállítását a gyar-matokon. A deportálás ellen máris széleskörű mozgalom indult meg a francia jogászkörökben s lehet, hogy pár év múlva a francia de-portálás egyértelmű lesz egy forró Sibirriával, hogy a fegyenc bünte-tését ne az örökös dédelgetésben, hanem egy példás, semmi elnézést nem tűrő rigorózus fegyelomban lássa s elzárta, bekerített helyen éj-jel nappal szigorú őrizet alatt tar-tassák, mely módszer mindenesetre jobban emelni fogja a megjavultak számát, mint a jelenlegi.

Hogy mennyire nem félnek a no-tórius francia gonosztevők a depor-tálástól, mutatja az a körülmény is, hogy ők maguk is óhajtják a de-portálást és szivesebben eltöltene-k tíz évet a deporton, mint öt évet valamelyik belföldi börtönben. Az eljlesztés és ártalmatlannátevés egy okos büntető rendszer legfontosabb attributumai teljesen hiányzana: a francia fegyencolóniáknál. A gon-szosztevők szeretik a deportálást, a nagy tengeri utakat, igaztájék famiá-

ziájukat a későbbi szökési kalandok. Ez azonban még nem minden. Meg-döbbentő jelenségekkel találkozok ez ember a francia börtönökben. Akad-nak olyan esetek, hogy az otthon letöltendő büntetésre elítéltek, meg-ölték a fegyházban öreiket, hogy egy deportációra méltó bünt köves-senek el és a gyönyörű szép Uj-Kaledóniába juthassanak. Az anya-országú börtönökben, különösen a párisiakban egy évre kerék száz, egyenesen a célra gyilkoló ember akadt. Az oráni „prison militaire”-ben egy fegyenc katona a haszkett gyártásra szolgáló szerszámkészével halálos sebet ejtett a felügyeletet teljesítő sergentyon, aki őt valamiért megdorgálta; Uj-Kaledóniába de-portáltak. A nimesi „Maison Cen-trale”-ban öt éven belül tizenhat gyilkosságot és gyilkossági kísérletet követtek el, mely közül tizenegy halállal végződött. A dayai kényszer-munkán egy rab, amikor az utcán kísérték, felkapott a földről egy sú-lyos kődarabot s az épen arra sé-láló európai hölgyek közül többeket súlyosan megsebesített. Ezen tetté-nek indító okául az Uj-Kaledóniába való deportálást említette. A leg-

jobb vigya az volt, hogy oda me-hessen. Teljesítették. A fautevrault-i börtönben egy rab meglölte a börtön-őrt, miután nem vitték rögtön hajóra, egy másik rab ugyancsak itt a börtönhivatalnok ellen követett el gyilkos merényletet, hogy utazá-sát siettesse. A légióban való tar-tozkodásom alatt egy volt kényszer-munkás, akit Valentinnek hívtak s aki már a „javulók” közül lett fel-tételes szabadságra bocsátva, a lé-gióba való angazsálása után három hétre puskája tusával agyonverte a káplárlját, mert Kaledóniába kíván-kozott vissza. Ez azonban rajta vesztett, mert Loubet elnök a rea-kimondott halálos ítéletet helyben hagyta. Az oráni börtön udvarán hullott le a feje a guillotine bárdja alól a fűrészes poroskosárba.

Néhány rettenetes jelenségre kell még röviden rámutatnom a kény-szermunkások életéből, amelyek szintén mintegy indítóokául szolgál-nak a fegyenceknek a deportálás után való vágyódásra. Legelső sor-ban is a beteges hajlamok viszik ki ezeket a tesztileg lelkiileg gyöke-restül megromlott embereket a fe-gyencolóniákba, hol a hanyag el-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete.

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

00000687

headása mellett arról akarták őket meggyőzni, hogy fizetésemlékre csak akkor számíthatnak, ha a Magyar Vasutasnak nevezett üszítő szemlélylapra előfizetnek, aki pedig nem fizet, az előhaladásra, megmaradásra ne számítson. Szóval ezekben a vörös legényeknek nagyon megnőtt már a szarvuk. Ugy viselik magukat, mintha az a műhely az övék volna s mintha a munkások munkasereje felett is ők rendelkeznének. A megélhetést nem a jól végzett munkától akarják függővé tenni, hanem attól, hogy ki mennyivel járul hozzá a központi ingyenélők kiktartásához — no meg az itteni hajcsárok sápolásához.

Történt még egyéb is. Említettük már, hogy a munkások maguk közt egy privátbetegségélyző szövetséget alkottak, amelyhez minden belépő kéthetenként 20 fillérrel járult. Természetes, hogy a vigécek rögtön megjelentek nagy kanálakkal, hogy ezt a levést is lefőljözzék. Kimondták, hogy aki a Magyar vasutasra nem fizet elő, az a betegesélyzőből kidobatik. Többen azt mondták: jó, legyünk kidobva, de az eddig éveken át befizetett 20 fillérintek adjátok vissza. A vörösök nem szottak adni, ők csak zsebelni szoktak s így a vigécek azt felelték: majd ha fagy! A kinulázott munkásokban volt annyi bátorság, (pedig de sokat némán elnyelnek), hogy panaszukkal a főnökséghez fordultak. Erre az igazgatóság Zoltán főmérnököt, egy megvesztegethetetlen, igazságszerető, se jobbra, se balra nem tekintő főhivatalnokot, küldte ki vizsgálatra. A vizsgálat 4 napig tartott és teljes világosságot vetett arra a piszkos munkára, mellyel az

elbizakodott főkolompóssok általánosan terrorizálják a műhely munkásait és megkeserítik azok életét, kik nem hajlandók a vörös tábor rabszolgái közé beállani. Természetes, hogy óriási a megrökönyödés a vörös vigécek közt. Eszükben van még a híres Filöp Pista sorsa, kit az igazgatóság Fiuméba helyeztett át s most a cápáknak hirdeti a világmegváltó eszméket, de azok sem akarják bevenni. Félnék, hogy az igazgatóságban

lesz annyi bátorság, hogy velük szemben megtorolja a munkások ellen elkövetett komisszágokat. Majd elváltik Minden jóérzésű ember. hálás lesz a DV igazgatósága iránt, ha a vörös garzdaalkodást végre valahára korlátok közé szorítja. A megszorult hajcsárok most tüzet kiabálnak és „a bizalmi férfiak sérelméről” gyűléseznek. Ez is jellemzi őket. Jól megtanulták a leckét a Népszamarából és a Magyar Vasutas-ból.

időn belül megkezdendő építkezések ellenőrzésére, azonkívül a munkára már nagyon megérett 17. ügy-elintézésre (sörpompá kihelyezése, város felmérésére, kaszárnya, személtuvarozás stb.) ez a két munkaerő nem elegendő. Feltétlen: szüksége van a hivatalnak legalább egy évi időtartamra egy műszaki segédre, aki ezt a felhalmozódott munkát a mérnöki hivatalnak elvégezni segítené. Ezt a kérdést a tanács már legközelebb tárgyalni fogja.

Városi ügyek.

A közgyűlés folytatása.

Zárszámadás.
A zárszámadással nem végeztek hétfőn délután, kedden délután 3 órakor folytatták annak tárgyalását. Megállapítva, hogy az kuszáltabb egy megvonógóztott szalmakazalnál, tekervényesebb minden labirintusnál, még a fehérvári Kossuth-utcánál is, rengeteg hozzászólás után, különösen a gazdasági osztály kezelésében talált hibás kezelést kiemelésével és leszögezésével — végre elfogadták.

Győzött aszialt.
Amit a helyes, megfontolt vélemények után következtettünk, bekövetkezett: Hübner Károly, dr. Holly Géza, dr. Csöppentzky Mihály, dr. Vermes Mihály, Bernstein Sámuel, Rauscher Béla, Havranek Antal, és dr. Saára Gyula polgármester felszólalása után a közgyűlés óriási többséggel az aszfaltot fogadta el az utcák burkolására s a munkálatot a legelőcsöb ajánlatot tevő Magyar

Aszfalt Részvénytársaság budapesti cégnek adta ki. Mint halljuk, a keramit harcosai, különösen a részvényesek meglebbzik ezt a határozatot.

Kisebb ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért, mert néhány fontosabb tárgyat a július 5-iki közgyűlésre tettek át.

A mérnöki hivatal és a városi építkezések.

Most, midőn a város az utcaburkolás, árva ház és aggintézet építés, kanálisboltozás, járványkórház stb. építésekbe körülbelül egy millió koronát fektet bele, fontos, hogy ezért a pénzért kellő ellenértéket vagyis megfelelő építkezést kapjunk. Az építkezéseket a városnak ellenőriztetnie kell, de erre az ellenőrzésre a mérnöki hivatal a mai állapotában képtelen. Gelb Samu és László Pál mérnökök tisztára a vízvezetéképítéssel vannak elfoglalva. Marad a mérnöki hivatalban a főmérnök és Csik István mérnök. A részben megkezdett, részben pedig rövid

VIGYÁZZUNK a kaszárnyaépítéssel.

Addig huzzuk, halogatjuk az új honvédlaktanya építésének ügyét, míg végre komolyan oda jutunk, hogy nem kell katonáknak Székesfehérvár.

Honvédeink jelenleg Tapolcán tartózkodnak, az ottani környék kitűnő terepein gyakorlatoznak. A tapolcaiak nagyon szeretik honvédeinket s Tapolca jelenleg rohamos fejlődés stádiumában álló város. Fejlődése akkor fog még csak igazán emelkedni, ha katonaságot fog kapni. Ezt tudják jól a tapolcaiak s a képviselőtestület legutóbbi gyűlésén már felvetették az eszmét, hogy a m. kir. honvédség részére egy kaszárnyát felajánljának. A székesfehérvári 17-ik honvédegyalgezerrel megfelelő kaszárnya nélkül van s a székesfehérvári törvényhatóság bizottság, vagy talán nem is a bizottság, hanem a városi vezetőség késlekedik ilyen laktanya építésével. Tapolcán már erősen foglalkoznak a kaszárnya építés tervével, már helyet

lenőrzés lehetővé teszi nekik azt, hogy beteges, szenvedélyeiket üzhessék. Alig van a gyarmatokon fegyenc, akit rabjává ne tett volna ez a beteges szenvedély. Hiába különítik el egymástól ezeket az emberbőrbe öltözött állatokat, hiába szigorítják meg büntetésüket, (mely különben is elég enyhe) a francia kormányzóság részint indolenciából részint a humanitás nagyhangú frázisai alapján a lehető leggyengébben jár el velük szemben, amely még inkább terjeszti a ragályt és demoralizálja, degenerálja még azt a fegyencet is, akinek eddig esze ágában sem volt ilyesmire gondolni. A másik rettenetes szenvedély a fegyencolóniákra deportáltak között az ópiumszívás. Az utóbbi évtized alatt úgy a francia gyarmatokon állomásozó katonaság közt, tengerészek közt, mint a fegyencolóniákra deportáltak közt félelmetes gyorsasággal nő a fegyencek között, akik dohányközt élvezve hódolnak e borzalmas szenvedélynek, mely letargikus álmot hoz bomlott idegrendszerükre s pár év alatt teljesen munkaképtelenné, hülyévé teszi, vagy megöli őket.

A fegyencek törzslapján minden egyes jellemi és testi togyatkozás pontosan nyilvántartatik, ez azonban ott marad a papíron, azt a mai módszerrel semminemű gyógy-pedagógus le nem törli onnét. A „Conumission permanente du regime disciplinaire des Colonies” egy időben nem tudott másképpen magán segíteni, minthogy a fegyenc-

gyarmatokra egy rettentően szigorú szabályzatot dolgoztatott ki s azt kiűggesztette a franciaországi összes börtönök falaira. A papíros után itélve a kényszermunka egy rettentő megtorlása lett volna ezentul a társadalom ellen elkövetett bünteteteknek.

Valójában azonban másképpen állt a dolog s kitűnt, hogy az egész szabályzat csak ijesztés volt a szokásos büntetésekre. Természetesen minden a réginié, maradt, s az anyaország börtöneiben kuksoló delikvensnek a szigorú rendszabályok olvasása után vágyódó szívvel töprengtek tovább „Nouvel Caledonie”-ról, s a módozatokról, hogy oda kijuthassanak. A szigorú rendszabályok azóta meg is maradtak, természetesen csak a papíron, azokat a fegyencolóniákban sehol sem hajtják végre.

A megrögzött bűnösöknek a francia kolóniákon található prototípusaival szemben a visszarúszításnak ezt a szokatlan módját azonban elhibázott dolog volna a kolóniákon fennálló zselid büntetési rendszer kontójára írni a törvényes rendelkezéseket és a szervezetben van ott a hiba, melyek anarchikus irányzat felé viszik a francia társadalmat: — legjobban kiviláglik ez a büntetési rendszerükből is. Sehol annyi kétes csavargó, annyi apacs nem el a föld kerekégén, mint Párisban. A büntetésüket kitöltött gazembereknek a fegyház, vagy, a kényszermunka többé nem fenytési eszköz ott hanem egy periódus

melyet érdekükben áll minél kegyelmesebben és minél kelemesebben eltölteni. Ha a törvény módot nyújt nekik erre miért ne tennék? Uj kaledónia fogalma a párisi apacs előtt ma nem a büntetés, hanem az üdülőhely fogalma. Exisztenciák család, otthon, vagyon nélkül amellett megrögzött gazemberek, kalandvágyók szenzációhevesek, akik amugy is folyton kóborolnak, csalnak, rabolnak, lopnak szerteszét az országban, majd elzúlnak, — ezek az emberek az egyenlítőn túlra való toloncolásban egyáltalában nem látnak olyan borzasztó büntetést. Ellenkezőleg. Örülnek, hogy a deportálás némi változatot csinál a megunt és egyhangú csavargásba, bizonytalanságba. Ott minden biztos. A haláltól, a veszedelmektől nem félnék. Az ilyen eshetőségekkel régen leszámoltak már ők! Az élet, a szemforgató álhumanitásból kiüvöltő élet pedig csaknem annyi jogot biztosít nekik ott, mint az anyaországban akármelyik szabad franciapolgárnak.

A fent elsoroltakból tehát nyilvánvaló, hogy a francia fegyenc telepítéssel járó kényszer emigrációnak abszolúte semmi értelme nincs. Fenyítő eszköznek pedig nemhogy be nem vált, hanem hosszú idők óta demoralizált és az anarchia karjaiba dobott egy olyan társadalmi o ztályt (mert az apacs is valójában, mint individuum a társadalomhoz tartozik) melynek régióiban ma már kellék és existenciális kérdés a bűn. Hátha még

az megtorolva sincs!

Megrögzött gonosztevőkkel egy ifju Frankhont alapítani — ez a neveléses axioma ma márkiparolgott a nagy ideálisták agyából. Más módozatokon törik most már a fejüket, s a másik szélsőséget a leg-sötétebb megrórlást állítják oda büntetés gyanánt a déli fiopusok barakkjaiba, hogy pusztuljon el ott a gonosztevő s drákói szigor alatt legalább nem markotizálja többé a kevésbé romlott fegyencanyag kelkét, vagy megjavul, vagy ennek kétségtelen bizonyítékát adja egy bizonyos hosszú időn át tartott általánzó jó viselete által... Vajjon megvalósulnak-e a reformtervek?... En kétem!

A fegyenc gyarmatosítási terv, — amint az eddig gyakorlat bizonyítja — leginkább a szines fajhoz tartozóknál vált be. Ezek mint benszüllöttek jobban alkalmazkodnak a forró égőv alatti kemény munkához, a járvány betegségek is jobban elkerülők őket. De még ezekkel is nagyon szeremeny a gyarmatosítási sikerek. Alig 10 százalékuk ha bevállik. Az európai deportáltakról e tekintetben szó sem lehet...

A yanaoni kényszermunkásokra még visszatérek. Még nem mondtam el mindent. Addig is feldolgozom néhány jegyzetemet a légibeli életképeimről, hogy aztán újból visszavezessem a kedves olvasót a yanaoni fegyencbarakkok belső, általunk eddigélle még nem ismert misztikus világába.

(Vége.)

is választottak a laktanyának és a részletes költségvetésről tárgyalnak. A katonaság viszont szeretné Tapolcát, mert kitűnő terepe van síksággal, dombbal, hegygyel, erdővel és vízzel vegyesen. Ez a lázas kaszárnya tervezgetés honvédeink tapolcai gyakorlatozásává látszólag nagyon is összefüggésben van. Azok a városi bizottsági tagok, kik azon a kaszárnya építést kimondó közgyűlésen oly fontosnak tartották a honvédség megnyerését, álljanak most a sarkukra, sürgessék az építést és ne hagyják a rendkívüli közgyűlést az ügyet ismét elnapolni.

HIREK.

— **Eljegyzések.** Horváth Dezső berhidai (Veszprém megye) körjegyző eljegyezte Fodor Irénkét, Fodor Gyula a Székesfehérvári Friss Újság kiadótulajdonosának szép és kedves leányát.

Herder István helybeli tanító, aranyifjúságunk szimpatikus tagja eljegyezte Erdőgh Irmuska helybeli tanítónőt, néhai Erdőgh Mihály volt helybeli főtanító szép és kedves leányát.

— **Személyi hírek.** Gr. Széchenyi Viktor főispán 8 napi tartózkodásra Budapestre utazott.

Tátrai János állategészségügyi főfelügyelő vizsgálatot tartott tegnap Székesfehérváron.

— **Kinevezés.** A m. kir. inaszállásügyi miniszter a székesfehérvári munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnökévé dr. Borsos Endre székesfehérvári kir. törvényszéki bírót három év tartamára kinevezte.

— **Értesítés.** A maroshegyi kápolnában f. hó 29-én (vasárnap) 8 órakor sz. mise lesz.

— **Kálmán Károly temetése.** A vasárnap elhunyt Kálmán Károly holttettét a Szvetenay-utcai halottasházban ravatolták fél. A koporsó mellett több koszorú volt, köztük az Országgyűlési Néppárt díszes koszorúja megemlékezésül a keresztény elvek buzgó harcosára. Tegnap délelőtt 11 órakor szentelte be az Egyház szertartásai szerint P. Lindauer Károly kapucinusrendi házfőnök rendfőnöki segédletével a holttestet. A szertartáson gróf Zichy Aladár v. b. t. t., orsz. képviselő vezetésével a néppárt több képviselő és kültárgya vett részt és többen voltak ott a gyászoló közönség sorában az elhunyt papjáról is, élőkön Heller Iván budafoki apátplebános, kerületi esperessel. Mélyszócsa kegyelettel álltak körül a megjelentek a koporsót és mindenkit áthaltott a fájó veszteség érzete, mely Kálmán Károly halálával a magyar katolicizmust érte. A holttestet tegnap délután Sós-kutra szállították, ahol ma helyezik végső nyugalomra. A temetési szertartást Heller Iván

apát, esperes-plebános fogja vezényelni a kerületi papság segédletével. Az elhunyt kiváló műfordító végtisztoságáról dr. Pástinszky János tanár, aki irodalmi munkásságában hűségese dolgozótársra volt, gondoskodott kegyeletese szeretettel.

— **Bírói vizsgálja.** Dr. Tóth István helybeli kir. törvényszéki jegyző tegnap kitűnő sikerrel tette le Budapestben a bírói vizsgát.

— **Évzáróünnepély a Ferenc József nőnevelő intézetben.** Tegnap délelőtt tartotta a Ferenc József leánynevelő intézet az évzáró ünnepélyét, amely nagyszámu előkelő közönség vett részt. Az ünnepély valamennyi pontja a legnagyobb élvezetet nyújtotta a hallgatóságoknak. Báróssy Sarolta és Kada Etelka ünnepi megnyitó zongorajátékba vezette be az előadást, amely után Karl Emmi szavalt az ő ügyes előadásával. Kedves hullságnak a Hübner nővérek francia párbeszéde, Mariska és a kis Bözsi ke oly édesen csicseregtek francia nyelven, hogy tudásuk mindenkit meglepett. Landthaller Gabriella precíz zongora-játékával elárulta, hogy Námessy Etelka ügyes zongoratanítójuk. A program kiemelkedő pontja a Nyári hajnalon c. da-játék volt, a melyről szintén csak dicsérrel szólhatunk. Részt zongora, részint cimbalom és hegedűtudományukat mutatták be Kainerstorfer Hortenzia, Kobza Mária, a kis Murányi Daisy, Noé Mária, Hinger Karolin, Czermann Filoména. Melodrámat szavaltak Kundl Emma és Cserey Margit. A bucsuzót Perinith Kata mondotta s az ünnepséget egy kedves Ave Mária fejezte be. A végén az intézet érdemeiben gazdag igazgatója Szuborits Jenő apátkanonok beszélt a töle megszokott kedvességével, amely a távozó negyedikes poláristáknak könyvet csalt a szemükbe, mert fájlatják, hogy el kell hagyniok azt az intézetet, a hol éveken át oly meleg szeretetben részesültek és az intézet fáradhatatlan és buzgó vezetőségének kormányzása alatt lehettek. Lehetetlen nem szólanunk az intézet kézimunka és rajzkiallításáról. Ez egyszerűen szokatlanul meglepte a közönséget. A kézimunka a legnagyobb szorgalomról és szakértésről tanuskodik, a festmények pedig csupa kis művészekről beszélnek. Ebben kétségkívül első helyen áll az intézet. Még a szakértők is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak róla. A kiállítás tegnap délután zárták be és egyuttal az intézet kapui is bezárultak s szeptemberig csend lesz a nagy leánynevelő intézetben.

— **Fűszer és csemege árúban:** Szigethy testvérek főhercegi kamarai szállítók cégre felhívjuk a n. é. közönség figyelmét. Kávé és tea közvetlen behozatala. Villamos berendezésű kávé pörkölt.

— **Titkos bányabizottsági ülés.** Titkos bányabizottsági ülés volt. „A fedanyagról tárgyalatunk” — mondták a kérdezett bizottsági tagok, — „de az ülés bizalmas volt, arról nem nyilatkozhatunk”. Az ülés, ami máskor alig 10 percent vett igénybe, most óráig tartott s oly magas tenorban folyt a tárgyalás, hogy a kőfalon át kihallatszott egyik-másik tag érces hangja s zavarta a folyosón álló újságírók társalgását. A lényeg az, hogy Polczér Péter gazdasági tanácsost megbízták, hogy szedjen össze annyi napszámot, amennyit tud

és bányásztasson velük minél több követ és adjon el minél több, mert erre most szükség van. A gazdasági tanácsosról emelt vádakat nem tárgyalták, de a bányakezelés reformálásáról azért esett szó. A szabálytalanságok ügyében a polgármester folytatja a vizsgálatot.

— **Nyert-e már sorsjegyet?** Ha nem, akkor most vegyen egy 50 filléres sorsjegyet az Egyházmegyei könyvnyomdában Szent István-tér. 1. Ezzel a nemzet napszámosságainak rója le a kötelességét, mert a helybeli tápintézetük ügyét mozdítja elő. De hiszen a vásárlással, mert a kevészámu sorsjegy rövid idő alatt elfogy. Hogy mit fog nyerni még nem mondjuk meg, csak annyit árulunk el, hogy 500 korona értékű.

— **Hatósági husszék.** Ugy halljuk, hogy a hatósági husszékben már nem engedik az egészséges sertéseket kimérni, csak azokat, melyeket az állatorvos utal oda. Nem szeretjük ezt hallani, mert minden sertéstulajdonosnak joga van az általa hízalt, de megfelelő módon eladni nem tudott sertést a hatósági husszékben kimérni, ha a köteles illetékeket megfizette. Csak iparszerűleg nem szabad a kimérést üzni, vagyis nem lehet sertéseket direkt kimérésre vásárolni s azt a husszékben árusítani.

— **Szigethy-féle pörkölt kávék a legjobbak, kaphatók Szigethy Testvéreknél.**

— **Hivatalos mulatsága.** Az állami és törvényhatósági állisztek és szolgák országos nyugdíjpótló és segélyező egyesületének székesfehérvári bizottsága július 5-én a Latzkovits-féle vendéglő kerthelyiségében özevgyeik és árvaik felszélyezésének alapja javára jótékony-célú nyári táncmulatságot rendez. Kezdetre este 9 órakor. Beléptidj: Személyjegy 1 korona. Családjegy 2 korona.

— **Közönetnyilvánítás.** Mindazonk, kik forrón szeretett nevelőanyám *Wolkensdorfer* Anna temetésén megjelenni, vagy halála feletti részvételnek bármint tanujelét adni szivesek voltak, ezután mondok hálás köszönetet. Székesfehérvár 1918 június 25. Lencsés Anna.

— **Nem engedélyezett gyűlés.** Tegnap megirtuk, hogy a DV. műhely munkások egyrészre f. hó 26-án este fél 7 órára a Kolman vendéglőben tartandó gyűlést jelentett be a rendőrségen. A tárgysorozat egyetlen pontja a „bizalmi férfiakat ért sérelem” volt. A rendőrfőkapitány ezt a bejelentést nem vette tudomásul s így a gyűlést nem tarthaták meg. Az indokolás szerint a bizalmi férfiakat semmiféle sérelem nem érte s így a tárgysorozat ezen egyetlen pontja nem állhat meg, különben pedig a bejelentés aláírói nem nyújtanak a rendőrségnek elég garanciát arra, hogy a gyűlés rendes és zavartalan lefolyású lenne.

— **Divatós szabás szerint,** minta után rendeljeu nálam, férfi öltöny-felöltőt, nadrágot stb. Vagy vegyen a Rudbányai kizárólagos posztókereskedésében jó, tartós gyapjú szövetet szivesen elkészitem. Szakál Sándor, uri szabó, Vásár tér

— **Ez is vasutas érdek??** A vasutasok uszító lapja, a Népszármának kölyke, minden eszközt felhasznál, hogy a legvadabb terror fegyvereivel összetereit olvasóival meggyűlöltesse a kath. vallást. Hogy ezzel mennyire megy előre a vasutasok szellemi és anyagi érdeke, azt józan gondolkodású ember soha sem fogja megérteni. Meg lehet azonban érteni azt, hogy itt egy tervszerű gaz hajsza folyik a kereszténység ellen és hogy az egész magyarországi szociáldemokrata mozgalom tulajdonképpen a keresztény vallás és intézményeinek lerombolására egyesült sötét hatalmaknak szövetkezése.

A Magyar Vasutas legutóbbi száma így ír:

„Az új harangok javára templomi hangversenyt rendezett a ruttkai római katolikus plebánia. A hangverseny a munkásinduló kivételével műsoron volt mindaz, ami alkalmas a lelkek elbűvítésére, vagy jobban mondva, a buta lelkek fanatizálására.

Közreműködött a műhelyi zenekar is, amely mindenütt ott van, ahol papi érdeket kell szolgálni, de sehol sincs ott, ahol munkásérdekekről van szó. Ha a munkás elhal és a végtisztoságot kell megadni, akkor a zenekar nem ismer kötelességet, de új harangok, az már más. Mintha bizony, ha új harang lesz, akkor már nem fog többé a Ksod. fő-műhelyi munkás gyomra kongani, hanem elvégzi ezt majd helyette az új nagyharang”.

Ezt nálunk úgy hívják, hogy „munkásöntudat emelése” meg „szakszervezeti mozgalom” vagy „küzdeni a jobbért” stb., pedig csak a munkások közé keveredett ingyenélőit vallásellenes komiszkodása. És ezt a lapot kényszerítik Fehérvárot is a vasuti munkásokra.

ÜZLETÜNK
át helyezése
miatt
az összes raktáron levő árukat mélyen leszállított áron áru:
: : sitjuk : :
LAX és MÁRTIN
: : divatáruháza : :
SZÉKESFEHÉRVÁR
Nádor-utca.
Telefon 168 sz.

Magyar Kultura. Társadalmi és tudományos szemle. Megjelenik havonként kétszer: 5 és 20-án. Évi ára 12 K. Budapest, VIII. Horánszky-u. 20. sz. — Legújabb száma most jelent meg a következők gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: Adatok Budapest hitelezéséhez. Pálósi Ervin. Vallási kételek és vallási bizonyosság. II. Dr. Bangha Béla S. J. — Tárcsa: A két Fekete. Szekeres László. — Pajzs és Kard: Levélsek. 11. — Új dogmák. Mária mennybevétele. bb. — Vannak még optimisták. r. — Ördögbojtor. — Blaszfémia. B-n. — Méltóságos asszonyok. — Szemlék kritikák: Még egyszer a női jelekről. Lányi Éde S. J. — Könyvek: Bonitz Ferenc: Gróf Zichy Nándor. Gróf Somssich Béla. — H. Khotzky-Schöpfung. A.: Az emberiség jövője. Dr. Erdőssy Gyula S. J. — Egy antiklerikális regény: a „Feketeország.” Kóródi Katona János. — Színház: A magyar színművelés Berlinben. A. Z. Napló: A katolikus Székeshárvár-hoz. Dornis István. — új plébániák a fővárosban. Hofbauer György. — Szegény Paz Ferrer. — A Pázmány-szobor. Egy protestáns. — Öngyilkos főurak. Pogány Kázmér. — Aki a törvényt... — Levél a szerkesztő-bizottsághoz. D...

Gede Jánosné okl. születésznő, lakik Halter 15.

Akar Ön 15-20 koronát megakarítani? Vegyen akkor valódi angol, vagy beföldi férfiszövet maradvékot Keresztes Zsigmond divatruházában.

Szigeti kamarai tényképész naponta tetemesen mérsékelt árszabás mellett elsőrangú kifogástalan munkával szolgálja ki a nagyérdemű közönséget. Vasár és ünnepnapokon ezen felül a régi 30 %-os kedvezmény fenmarad.

Vásári forgalom. A f. hó 22-23-án megtartott országos vásáron felhajtott eladott.

Bika	20	19
Tehén	1084	453
Úszó	296	200
Ökör	1252	329
Tinó	718	304
Borjú	258	252
Rivaly	8	8
16 és csikó.	3255	1007
juh és bárány	8	8
sertés	158	158

Minden versenyt kizárnak az én feltűnést keltő olcsó áram: Jöminőségű festők, rendes ára 70 fillér, nálam csak 44 fillér métere. Színtartó kretonok, rendes ára 76 fillér, nálam csak 38 fillér métere. Mosóedény, rendes ára 90 fillér, nálam csak 47 fillér. Angolzetírek gyönyörű csikokban, rendes ára 1 K 40 fillér, nálam csak 65 fillér. Legjobb minőségű fehér ruhavászon, rendes ára 1 K 40 fillér, nálam csak 78 fillér. Dupla széles szövétgrenadín divatszinekbek, rendes ára 4 K, nálam csak 1 K 90 fillér. Duplaszéles lüszterek

minden színben, rendes ára 3 K 20 fillér, nálam csak 1 K 80 fillér. Elsőrendű minőségű gyapjutakaró, világos szép színekbek, rendes ára 6 K, nálam csak 2 K 95 fillér. Deutch Béla klazérolagos olcsó üzlete Szent Imre-utca barátok épülete átelében.

Anyakönyvi kimutatás. 1913. június 14-től—21-ig.

Elhaltak: Kónya István, rk., 7 hónapos, Rác-utca 15
Selymes Imre, rk., 19 napos, Széchenyi utca 66.
Valkár Katalin, rk., 8 hónapos, Búrtelep.

**Nagy József, Dinnye E. ref. 41 éves, Seregélyesi-ut 1.
Edli Imre, rk., férfiszábo, 37 éves, Seregélyesi-ut 1.
Hermann Afra, rk., 28 éves, Szömörce-utca 2.
Endresz Anna, rk., 19 éves, Bank-utca 1.**

Kihirdetések: Major György rk. pénzügyi hivatalosolga Budapest és Németh Borbála rk. Székeshárvár.

Székeshárvár egyedüli kizárólagos kávé- és teaüzlete a FUMEI kávébehozatal. Telefon 250.

Birkó J. utoda Üllő József sütődejében kenyérsütések d. e. 9 órától d. u. 3-ig és sütemény különbözőségek megrendelése elfogadjatik.

Mindenemü drogeriai cikket ALBA drogeriában vegyünk.

Fogak Kovács Dezső fogászati műtermében Székeshárvár (Rózsa-u. 5 sz. a.) Zirci templommal szemben. Telefon 332. Augusztus 1-től Nádor-utca Gebhard-ház.

A Graf kockára forróvizet kész a husleves. Graf-féle marhahus leveskocka elsőrendű! Ugyiszint a Graf-féle mártások 1 darab 2 fillér. Minden fűszerüzletben kapható. Fejérmegye főlerakata Bogyay Anornál.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tanoncot felvesz Vida Elek kárpitos Megyeház épület.

Egy mindenek fiu jó fizetéssel azonnal felvétetik ugyiszintén egy tanuló. Pete tényképésznel.

Keresek Fejérmegyében egy 100-200 holdas birtokot bérbe, lehetőleg az őszi vetésre. Cim Proboj-csevits Illés, Csonopla, Bácsbodrogmegye.

Kukoricadaralógén, mely óránként 30 kg. őrle képességgel bir és 5 drb. malac azonnal eladó. Halász-utca 6. sz.

Jomagaviseletit fiut tanoncnak felvesz Falvay Ferenc divatkereskedő Kossuth-utca.

Cselodagy, főkos és 2 matrac 10 koronáért Tobak-u. 2. alatt eladó.

Nagyobb kifutó fiu felvétetik Knazovitzky Béla divatruházába.

Két jó házból való fiut tanulóknak felvesz Kálóczy Gyula festő Basa-utca 4.

Tanuló lányokat fizetéssel felvesz most vagy szept. 1-ére: Reszánzky nő Zsófia divat terme Iskola-u. 10.

Tanuló felvétetik Almásy-nál Városház-tér.

A Székeshárvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc-utca 4. sz. alatt raktáron tart és elad házhozzállitva: 1. r. poroszszeuet 4.40, szápári szenet 2-80, palotai szenet 1-40, aprított tizifát 3-20. I. r. cement, égetett mész, nádfonat, oltott mész is kapható.

Tanuló felvétetik Knazovitzky B. lánál.

Rákóczy-utca 17 sz. alatt egy bolthelyiség 2 szobával, könyvtárral és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. A bolthelyiség külön is kiadó. Ugyanott kiadó egy butorozott szoba és egy istálló.

Varródepijavítások

műhelyünkben gyorsan és szakszertűen készítetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete,
Székeshárvár, Nádor-utca Töltényi-ház.

VIDA ELEK

Első rangu kárpitosüzlete

Megyeházépület.

Lakberendezést, kárpitozott bútorokat

s díszítéseket a legteljesebb felelőség mellett készítik modern kivitelben, méltányos árak mellett. Teljes lakberendezéséknél a legnagyobb készséggel ajánlok feltétlen megbízható

elsőrangu butorgyárat.

Intenzívebb szaktudással elkészített munkát kap s legalább 15-20%-al olcsóbban jut így a n. é. közönség butorszükségletéhez, mint bármilyen más pénzvállalatnál, kik bedolgoztatnak.

Kiváló tisztelettel

Telefon 311. VIDA ELEK

kárpitos és díszítő.

Veszprémi kiállításon 1904.

Eremmel kitüntetve!

Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!

PIANINOK! — HARMONIUMOK!

A leghiresebb bécsi gyárosoktól: BHRBAR, FÖRSTER, STINGL, HOFMANN és CSERNY, stb.

Állandóan nagyraktáron vannak bármilyen

HANGSZEREK,

részletre és bérbe is kaphatók legalisabb árak mellett.

10 évi jótállással.

Javítások és hangolások a legjutányosabban eszközölhetnek.

HEIN MÁRTON

a Dunántul legnagyobb műhangszerkészítő telepe.

Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.

Szigoruan szabott szolid árak.

Szigoruan szabott szolid árak.

Zongorák 600 K-tól feljebb
Pianinók 450 . . .
Harmoniumok 70 . . .
Cimbalmok 70 . . .
Cimbalmok pedállal 130 . . .

EREDETI SINGER VARRÓGÉP

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezak védjeggyel ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezak védjeggyel ismerhetők fel.

ÓVÁS!

aki varrógépet akar vásárolni ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, melyeknek az a céljuk, hogy SINGER név alatt használják, vagy régebbi rendszerű gépeket hoznak forgalomba. Inkább az illetőt adjuk el a közönségnek. Csak oly üzletkben melyek ezen címerével vannak ellátva, szerezhetők be eredeti SINGER varrógépek.

Singer Co varrógéprezvénytársaságnak Székeshárvár, Nádor-utca Töltényi-féle ház.

Nyomtatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székeshárvárott.